Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Zienswijze fusie omgevingsdiensten regio Arnhem en Regio Nijmegen

Adviseur	: K. Jeurink	**Datum B&W**	: 27 mei 2025
Programma	: 7	**Datum Raad**	: 24 juni 2025
Portefeuillehouder	: A. Blokland	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
De Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) heeft enkele jaren terug aangegeven te voorzien dat zij, gezien de steeds complexer wordende maatschappij, over vijf tot tien jaar te klein te zijn om haar takenpakket goed uit te kunnen voeren. Daarom heeft het bestuur van de ODRA in 2023 onderzoek laten doen naar intensieve samenwerking of fusie met één of meer Gelderse omgevingsdiensten. De Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) kwam uit de verkenning als meest geschikte partner. Deze twee omgevingsdiensten hebben al een bestaande samenwerking rond de provinciale taken, vergelijkbare ambities en een regionale congruentie. In december 2024 hebben de besturen van de ODRA en ODRN) besloten nader onderzoek te laten doen naar eventuele belemmeringen voor de fusie. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat er verschillen bestaan tussen beide diensten, maar dat deze verschillen beheersbaar zijn. Het voorliggende raadsvoorstel is een stap in de besluitvorming over de fusie van de beide diensten.

Gevraagde beslissing
1. De zienswijze op het voornemen tot fusie van ODRA en ODRN, de ontwerp GR en ontwerp bedrijfsplan conform de conceptbrief (bijlage 1) vast te stellen, waarin de raad:
    - Geen inhoudelijke opmerkingen meegeeft over de fusie van de ODRA en ODRN, de ontwerp GR en het ontwerp bedrijfsplan;
    - Waardering geeft voor de proactieve houding;
    - Verzoekt om scherp te blijven op een budgetneutrale fusie, kwaliteitsverbetering en nabijheid.

Wat willen we bereiken?
Met de beoogde fusie willen we een kwalitatief sterke omgevingsdienst, die goed is voorbereid op de steeds complexer wordende maatschappij, waarbij kosten en kwaliteit in balans zijn en de gezonde leefomgeving beschermd wordt.

Argumenten
1. fusie geeft een sterke omgevingsdienst voor nu en in de toekomst.
   Een goede uitvoering van het takenpakket van de ODRA kan richting de toekomst niet gegarandeerd worden. De nieuwe fusieorganisatie kan dit wel. Winst zit met name in deen krachtenbundeling van de bedrijfsvoering en specialisten.

2. Doorontwikkeling van de omgevingsdienst is belangrijk om de (regionale) milieu-opgaven en onze ambities voor een schone, veilige en gezonde leefomgeving te borgen.
   Een grotere organisatie met een groter werkgebied biedt kansen om regionale milieuproblemen effectief aan te pakken. Ook Rozendaal profiteert hiervan omdat milieueffecten gemeentegrensoverstijgend zijn.
3. Er zijn geen belemmeringen naar voren gekomen in het vervolgonderzoek naar de fusie.
   Het due dilligence onderzoek (bijlage 2) laat zien dat er verschillen zijn tussen ODRA en ODRN maar dat deze beheersbaar zijn.
4. De ontwerp GR van de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) is in lijn met de huidige GR ODRA.
   Vanwege de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de invoering van de Omgevingswet is de GR in 2024 aangepast. In het aanpassingsproces zijn de GR-en van de ODRA en ODRN al op elkaar afgestemd. De belangrijkste wijzigingen zijn de stemverhoudingen, het vereiste van en 2/3^{e} meerderheid bij besluiten van het AB en het vragen van een zienswijze aan de raad over de jaarstukken belangrijke fianciële of gevoelige besluiten.
5. Er zijn financiële afspraken gemaakt om het fusieproces te borgen.
   Fusie van twee organisaties is complex. Fianciële rust helpt daarbij. Daarom zijn de volgende afspraken gemaakt (ontwerp-bedrijfsplan pagina 16):
   - *Geen bezuinigingen tijdens het fusieproces en de eerste 3 jaar na de fusie.*
   - *De nieuwe organisatie voldoet aan alle robuustheidscriteria.*
   - *ODRA en ODRN brengen bij de start van de nieuwe organisatie naar evenredigheid evenveel eigen vermogen en dotatievoorzieningen in.*
   - *Voor het fusieproces wordt gewerkt met een fusiebegroting. De kosten zitten nu niet in de begroting van 2025. Kosten en ureninzet voor het fusieproces worden gelijkelijk verdeeld over de ODRN en de ODRA. Verwachting is dat de kosten gedekt kunnen worden met subsidies van rijk en provincie.*
   - *De door de eigenaren ingebrachte takenpakketten blijven in elk geval de komende drie jaar gelijk aan die van 2025. (Meer is welkom, maar er kunnen tot en met 2027 geen taken worden weggehaald).*
   - *De eigenaren van de huidige organisaties draaien zelf op voor eventuele tekorten over de jaren 2024 en 2025.*

Kanttekeningen

1. De tijd tot de beoogde fusiedatum 1 januari 2026 is kort.
   Beide omgevingsdiensten willen de onduidelijke tijd voor de daadwerkelijke fusie zo kort mogelijk houden. Ze zien bij uitstel van de fusiedatum grote risico's rond het vertrek van medwwerkers, een servicedip en uitstel van het doorvoeren van verbeteringen. Dit samen met het oog op de gemeentelijke verkiezingen in 2026 heeft ertoe geleid dat is gekozen voor de dusiedatum van 1 januari 2026.
2. Mogelijke fusie met andere Gelderse omgevingsdiensten.

Op dit moment zijn in Gelderland zes omgevingsdiensten. Dit is niet robuust voor de toekomst. De provincie Gelderland heeft aangegeven in de toekomst naar één omgevingstdienst te willen in Gelderland. De fusie tussen de ODRA en ODRN zou hierin een logische tussenstap kunnen zijn. De verwachting is dat er geen andere regio is die op korte termijn wil aansluiten.

3. De nieuwe fusieorganisatie wordt duurder dan de ODRA nu is.
   De ODRN hanteert een hoger uurtarief dan de ODRA. Middelen van de uurtarieven zou voor Rozendaal een kostenstijging betekenen. De hogere kosten van de ODRN zitten met name in de ICT-kosten en externe inhuur. Voor de ICT-kosten kan de nieuwe organisatie onder het goedkopere, huidige contract van de ODRA vallen. De fusie maakt minder externe inhuur nodig. De verwachting is daarom dat het uurtarief van de fusieorganisatie in de orde van het tarief van de ODRA zal liggen.
4. Dekking van de fusiekosten is met nog niet gegarandeerd extern geld.
   De geraande fusiekosten zijn ongeveer €1,3 milioen. De verwachting is dat deze kosten met susbsidies van rijk en provincie gedekt kunnen worden, vergelijkbaar met de fusie van de omgevingsdiensten op de Veluwe. De subsidies kunnen pas aangevraags worden wanneer het besluit tot fuseren is genomen.
5. De nieuwe fusieorganisatie gaat een nieuwe financieringssystematiek hanteren.
   ODRA en ODN hanteren op dit moment verschillende financieringssystematiek. Voornemen is om over te gaan op de nieuwe systematiek die ontwikkeld is in het interbestuurlijk programma VTH. Dit wordt verder uitgewerkt in de volgende fusiefase. Het zal een wijziging betekenen van de financiering en kan leiden tot herverdeelkosten.

a) Planning

Wanneer alle raden en staten van de deelnemers hun zienswijze hebben gegeven op het voornemen tot fusie, de ontwerp GR en het ontwerpbedrijfsplan, zullen beide AB's, met inachtneming van de zienswijzen een definitief besluit nemen. Bij een positief besluit zullen de raden en staten om toestemming tot het vaststellen van de GR gevraagd worden. (planning is oktober-november 2025). Na topestemming zullen de colleges besluiten tot het vaststellen van de GR. In het najaar zal ook het proces tot het opheffen van de huidige GR van de ODRA worden gestart conform de Wgr en de bepaling in de huidige GR van de ODRA.

Wat mag het kosten?

Uitgangspunt is een kostenneutrale fusie. Onze bijdrage zal daardoor niet structureel wijzigen, de komende jaren. De nieuwe financieringssystematiek kan wel tot wijzigingen leiden. (zie kanttekening 5) De fusie zelf kost ook geld, verwachting is dat deze kosten worden gedekt door subsidies van rijk en provincie (zie kanttekening 4).

Participatie en communicatie
ODRA en ODRN verzorgen de communicatie rondom de fusie.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum, gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlagen
1. Concept zienswijzebrief
2. Due Diligence rapport
3. Aanbiedingsbrief ODRA-ODRN ontwerp bedrijfsplan
4. Concept-notulen AB 170425